

صاحب امتیاز
و مدیر مسئول
دکتر اسمعیل
اردلان.

نامه تنقیدی

کوهستان

بهیچ حزب
دسته یا جمعیتی
بستگی ندارد

سال اول - شماره ۲۸

۲ شنبه ۹ مهر ماه ۱۳۲۴

تک شماره ۶ ریال

گردستان بسوی آرامش

سازمان فرهنگی شهرستان سنندج

سال تحصیلی ۱۳۲۴-۱۳۲۵ شروع شده جا دارد بناسبت آغاز سال تحصیلی نظری باوضاح فرهنگی گردستان بیکتیم. شاید ان اولین بار باشد که اوقامی که بودجه فرهنگی آن نواحی را تشکیل میدهند از نظر خوانندگان بگذرد. ما در این شماره و شماره بعد اطلاعات کلی راجع ببودجه و سازمان فرهنگی نواحی گردنشین را که میدانیم دانیشش برای علاقمندان ضروری است درج میکنیم تا سالهای بعد با مقایسه با آنچه اصلا میگذاریم اگر پیشرفتی حاصل شود بهتر روشن گردد.

توسعه فرهنگ و سوسی و کوشش در باسواد نمودن و تربیت مردم یکی از اقدامات اساسی و لازم اولیه است که باید در کشور ما که تا سالها از حیث فرهنگ موق العاده عقب است مورد توجه عموم باشد

باید انتظار داشت که کلیه اقدامات فرهنگی از طرف دولت بعمل آید بلکه مردم علاقه نیز باید همراهی و جهت نموده هر یک سهم خود کشی که میتواند پشانه.

مردم باید متوجه باشند، روشنگران باید آنها را حاکم با بصیرت علم و دانش و با پژوهش و با واقعیت بنیست تشویق کنند تا شماره اطلاعاتی که بدستشان میرسد و با آسایش و با تشکیل میدهند همال رو بترابند باشد باید مردم خود مراقب باشند و مطمئن را تشویق کنند تا در تربیت اطفال بیشتر جدیت نمایند اگر معایب و نواحی میبینند بدون غرض رانی و با بدون ملاحظه اطلاع دهند و در صدد رفع نواقص باشند.

اگر مردم خود ابراز علاقه نکنند اگر معلم و شاگرد تشویق نشوند هر قدر هم تشکیلات فرهنگی حوزة ای بزرگ شود نتیجه نیکو حاید نیگردد.

مردم باید باین اصل کاملا توجه داشته باشند که زمان زمان علم و دانش است پیشرفت ملل در سایه سطح فرهنگ امکان پذیر است ملت نادان، مردم بی سواد جز بردگی و عبودیت کار دیگری نمیتواند انجام دهند.

پس اگر ما بخواهیم روزی خود را در زمره ملل مترقی قرار دهیم و اگر بخواهیم در ان دنیا، در این دنیایی که مفسداتش در دست نه لات علمناست زندگی آسبم لاپهار باید راهی که دیگران رفت و موفیق شده اند پیمائیم.

امروز با خوانندگان نظری باوضاح فرهنگی شهرستان سنندج میافکنیم و صرف نظر از هرج و مرج وی تربیتی که در دوائر فرهنگ و مدارس آنجا حکمفرماست سازمان فرهنگی آنجا را از لحاظ اجزای و تعداد مدارس و کارمندان و مسلمین در نظر میگیریم.

سنندج در سال ۱۳۲۳ دارای یک دبیرستان شش کلاسه پسران یک دبیرستان سه کلاسه پسران، یک دبیرستان سه کلاسه دختران و دبستان شش کلاسه پسران، چهار دبستان شش کلاسه دختران و دبستان چهار کلاسه مضطرب و یک دبستان شش کلاسه ملی بنام اتحاد در شهر بوده

پنجه در صفحه ۸

بوده

و پاسوه استفاده شخصی) مردم از جان و مال کسک میکنند و باطله غنای بیگانه مردم با کنجکاری محسوس حلیات مامورین را تحقیر و باطله غنای بیگانه مردم داشته هیئت در احسان قلب گردستان باین جای دارد و اگر سالیان دراز هم بگذرد در هر موقع از آنان قدر دانی میکنند ولی اگر مردم آزاد و ماجراجو با صنعت پرست و وطن فروش باشد تا بد نام او را زشتی میرسد. بنابراین میتوان گفت گردستان معسکی است برای مامورین.

گردستان از لحاظ وضع جغرافیایی و سرحدی بودنش هیئت منطقه مهم طاسی بشماردفته. چه در زمان شاه سابق و چه در در این دوره سه چهار ساله دیکراسی نفوذ ارتش در این منطقه فوق العاده و مقدمات ساکنین آن در دست فرماندهان نظامی وقت بوده است. و روی همین اصل است که ما اغلب در مقالات خود باین امر اکتفا میفکنیم تا مردم این نواحی بشودان سران پاکدامن و شرف و وطن پرست مامور گردستان گردند بلکه قدم اساسی برداشته شده است.

حلیات مرتب پوشیده افشار و سوه سلوک و لیاقت فوق العاده و ادامه شربکاریها و مشارایه با وجود تلگراف و ضایع آمیزی ۱۱ که اخیرا چندی فراز از مغایر کرده اند اکثریت قریب با تعلق مردم راستنفر منجز و نا امید نموده

بود نمویش او ایده های جدیدی ایجاد کرد بطوریکه ورود جاتین مشارایه آمی سر تیب و

بقیه در صفحه ۸

افشاش معنوی که در گردستان پیا شده بود با تئیر فرمانده لشکر آنجا امید یابان دارد.

شمن مطلع ساختن خوانندگان و متوجه نمودن اولیای امور از جریان اوضاع ما بیوست همیشه خود را اینطور اظهار نموده

ایم «گردستان را با تقدیر باید اداره نمودند باشمشیر» و در این عقیده همچنان راسخ هستیم زیرا اگر به سواقی هم مراجعه کنیم خواهیم دید هر زمان زمام امور گردستان در دست مامورین

نهیو با سیاست بوده در اعلا عدتی بدون هیچ و زحمت زیاد امنیت و آسایش برقرار شده و مردم در نهایت دلگرمی و امیدواری

بکار و زندگی خود ادامه داده اند بالکس هر زمان که مقدرات گردستان بدست توه قهریه میرسد شده و عشورین امور آنجا را در تحت لوای استبداد و

اصلا زور خواسته اند اداره کنند تا ایندی ها و تهدید جان و مال، در مردم تولید شده و خواه نا خواه مقاومت عالی در سر راه باقی اند.

اگر بخواهیم عادلانه و بیطرفانه نظارت کنیم میتوانیم گوئیم مردم گردستان در بنو ورود در امور نسو صا اگر آن مامور عالی رتبه و در سر نوشت مردم مؤثر باشد همیشه خوشبین بود و بیوست با آغوش باز استقبالش مینماید تا هنگامیکه امور

جدید ورود حلیات بی رویه ای دست نزنه مردم رویه مسالمت آمیز و حسن نیت خود را از دست نمیدهند و حتی در مواردی هم که سوء نیت با سوء سیاستی از او ببینند با نهایت بردباری تحمل میکنند ولی اگر رویه غیر قابل تحمل باشد دیگر مردم آرام نس نشینند.

وقتی مامور دارای حسن نیت و شهنش حلیاتش از روی بر غرضی و برای مسلک باشد (و برای شهرت و خود نمایی

و

بقیه در صفحه ۸

خبرهای کشور

افتتاح در زنجان

روزی چهار شبه عده‌ای از مردم بازار و مدارس را تعطیل و برای شکایت از دست عده‌ای در مسجد جامع زنجان اجتماع میکنند موقفی که آقای مینوی فرماندار آنجا برای دعوت مردم با آرامش به مسجد می‌رود مورد حمله مهربان نام و عده‌ای شده با قه مجروح میگردد. از طرف دولت اقداماتی بعمل آمده و آرامش برقرار است.

حریق در قزوین

حریق حائسان براندازی ۶۵۰ دکان بازار قزوین را طعمه خود قرار داده همه زبانی را از همی ساطنود. طرز پیدایش حریق و اینکه بگرمی از چهار نعل بازار شروع شده است موجب تردید واقع و کتر کسی آنرا غیر عادی میداند. اقداماتی برای کشف حقیقت متب از طرف دولت در وع شده است.

اعلامیه وکلای آذربایجان

نظر با انتشاراتی که اخیراً راجع به آذربایجان گوش می‌رسد اعلامیه‌هایی از طرف وکلای آذربایجان صادر و با گوشزد نمودن سوابق درخشان تاریخی آذربایجان در راه استقلال و عظمت ایران اظهارات فوق الذکر را تکذیب نمودند.

رئیس بازرسی اقتصاد

آقای مهدی رضوی بریاست اداره کل بازرسی اقتصاد منصوب گردیده

انتصابات وزارت فرهنگ

آقای ابراهیم شمس آذری بدیریت

کل ادارات موسیقی کشور و تربیت بدنی

آقای دکتر علی کئی بست بازرسی عالی وزارت

آقای محمود آجودانی بست ریاست اداره بازرسی

آقای ابغلی بریاست فرهنگ یزد

آقای احمد حاسی بریاست فرهنگ قزوین

آقای کریم فاطمی بریاست فرهنگ خودستان

آقای یمن حبیبی بریاست اداره فرهنگ کردستان

آقای گویدا بریاست فرهنگ شهرستان گروس

فرماندار کرمانشاه

آقای حشمت سنجی بست فرمانداری کرمانشاهان و معارف استاداری استان پنجم منصوب شده

رئیس اداره فروش کالا های هنر قه

آقای امیر ناصر دیبا بریاست اداره فروش کالا های هنر قه منصوب شده

فرماندار قصر شیرین

آقای رضائوری بست فرمانداری قصر شیرین انتخاب شده

وضع دولت

دولت آلمان صدر که از ابتدای تشکیل در بلا تکلیفی بود روز به شب گذشته بر از اطق‌هایی که از طرف چند نفر از نمایندگان آفاغان نصر اللک و وزیر خارجه و نخست‌وزیر ایراد شد و اعتدال گرفت.

از عده رای ده‌سین (۱۱۴ نفر) با اکثریت ۲۰ رای موافق در مقابل ۴۰ رای مخالف و دوورقه بدون امضاء و دو متنح تثبیت شده

استاندار مازندران

آقای سیف‌الله نواب بست استانداری مازندران انتخاب شده

تغییرات در دغل قضات

آقای اسدالله صفایی معاون اول دادسرای دیوان کشور بست ریاست شعبه دیوان کشور

آقای سیدعلی بهیانی دادیار دادسرای دیوان کشور بست معاونت اول دادسرای دیوان کشور

آقای دکتر امراه سبیدی میسر مستار دادجه استان ۲۰ بست دادیاری دادسرای دیوان کشور

ضیافت در سفارت کبری ترکیه

بمناسبت انتخاب آقای توری سفندیاری بست سفیر کبری ایران در ترکیه میانی در سفارت کبری ترکیه برپا شده بود

حرکت مایندگان ایران در شورای بین المللی کار

نایندگان ایران در شورای بین المللی کار روز شب گذشته بوسیله هواپیما بست پاریس حرکت کرده

اعزام هیئت به قزوین

هیئت مرکب از آقای و دادنیاننده وزارت کشور - آقای سلطان‌زاده نماینده وزارت دادگستری - آقای بهرامی نماینده اداره کل شهربانی از طرف وزارت کشور بقزوین عزیمت نمودند تا در اطراف حریق رسیه گی نمایند.

چاپخانه کشاورزی نظم ۴۷۸۷

تقاضای اهالی کردستان از پیشگاه اعلیحضرت شهبان شاهنشاهی تلگرافی در ۲۴/۶/۱۳۰۲ بمضای عده سستیبری از مشهدین و اهالی کردستان به پیشگاه اعلیحضرت شهبان شاهنشاهی مبنی بر اظهار تشکر از عملیات سرتیب هوشنه افشار فرمانده لشکر کردستان مروض وابعاء نامبرده را بفرماندهی آن لشکر استعداده بودند چون امنیت آن حدود مورد توجه خاصه ذات اقدس سلوکان است لذا بفرمانده لشکر جدید این موضوع تاکید شده طون دستوری که بشارالیه داده شده در رفاهیت اهالی و امنیت آن محل اقدامات لازمه را بمن خواهد آورد کوهستان - تلگرافی سکه تا بحال بنام اهالی کردستان معاخره مینده باز دستر نام افشاکنندگان دوجرایه منکس میگردد وبادر نظر گرفتن هویت امضاکنندگان ارزش واقعی تشکر مین میند اینک عده ای بنام مشهدین کردستان تلگرافی اظهار امتنان از عملیات آقای سرتیب هوشنه افشار نموده واز ارسال دو نوشت برای دوج درجریه خودداری کرده اند مشکوک بودن اظهارات آنرا مادل می‌دارد

وقایع آزارات

۱۴۰

کردها ۲۰ نفر نظامی اسیر گرفته مقداری اسلحه و فشنگ بمینست بردند. در میان این اسلحه ها چند عدد مسلسل سیک هم وجود داشت یک ساعت بعد که فرمانده لشکر بروی سکی باشیخ هبه‌الله در جلوی منزل شیخ نشسته گوش بگزارش جنک میدادند جنازه یک اسیر ترک و جنازه یک ترک را آورده‌اند این کرد گفته شده همان ترک کسکومی بود که چندی قبل گفته بود: «من ترک بستر ترک هستم»

در جلوی این جنازه ها بروی سکی با اظهار تاسف گلت حومه خداهم مثل اول زیاد نمانده خاتین را زودتر بسزای خود میرساند قرار بر این شده که این دو برادر خوانده ترک و کرد در یک قبر دفن شوند که بهیوقت جدایی میان آنان باشد.

ترک کسکومی بدای اینکه پاداش فدای جان خود انتقاری نصیب پسران خود دکنه نام تنگینی بیادگار گذاشت.

آزاراتیها میخواستند حق غصب شده ملت کرد را بدست آورده ترک کسکومی کرد بود. موضوع حق پایمال شده او ایش اولادش هم درین بود لاد جرأت و شهامت هم داشت که جنک آمده بود ولی نادانی و با بست نظری چشم بمرتش را بسته بطوریکه بدشمنان مدافین حقوق خود کک کرده بود.

اسرای ترک بر کز فرماندهی اعزام شده بعد از یک شب استراحت

با چند نفر معانظ پسرحد ایران فرستاده در زدیکمی بست سرحدی چک ایران رها گردیده.

در حین حرکت از کرد آوا یکی از نظامیهای ترک جوراب هایش کهنه و باره شده بود. هوریک ام بیژنی کرد جورابهایی پایش را بیرون آورده باو پوشانید تا دروا از سرما محفوظ ماند.

این بود نمونه ای از عزت نفس و روح بزرگ منشی کرد و شاهندی بارز از طرز رفتار کردها با اسرای ترک

سال ۱۹۳۰ رسید. این سال پنجمیرسال آزادی آزارات بود. ادامه این وضع در آزارات برای ترکیه قابل تحمل نبود. ملت کرد بیدار شده ارت اجادی خود را میخواست. گوشش به صفو تا جابل بخشش، امام و وعده‌های دیگر بدکار بود. آزاراتیها میگفتند خود در حق به کاران قابل اجراء. ما مجرم نیستیم. ما حق بشری و منصفوبه خود را بیخراهم نه صفو دشمن بلکه ما صلاحیت بخشیدن را داریم.

دولت ترکیه تنها با فوفه نظامی خود هم بصوری که چندین مرتبه تجربه نمود از عهد اصلاح بر نی آمده احتیاج بیک خارجی داشت موفقیت آزارات طوری بود که میان مرزهای شوروی - ایران و ترک واقع شده بود. اقدامات سیاسی دولت ترکیه شدید تر شد. با تبلیغات و تلفیفات خلاف حقیقت خود حکومت شوروی را بنا بود همراه نمود در آنکارا نیز میان وزارت امور خارجه ترکیه و سفارت شاهنشاهی ایران برای عقد عهدنامه دوستانه‌ای که بقدر آزاراتیها تمام میشد ملاکرات جریان داشت و در ضمن در تهران هم اقداماتی از طرف ترکیه بر علیه آزاراتیها شده. آزاراتیها با دقت و اهمیت خاصی ملاکرات ترکیه را با ایران تعقیب میکردند گرچه دولت ایران را از خود دانسته نمود

بلام آقای توفیق امینیان

وحدت ملی

بیروی از قوانین کثینی و نظامی آن موجودات در آن پدید میآید بگانه راه بقاعو ادامه بزندگی است از روزیکه آدمیان تشکیل جامعه داد یعنی افراد با کزیر از تجمع شدند در کلبه دساتیر انبیاء و فلاسه و حکماء امر بوحدت و یکپارگی آنان شده است قانون وحدت و یکپارگی

یگانه عامل پایداری گیتی و

هوجودات آن است پس برای اثبات مطلب کالیداسانی را مثل قرار میدهم که از ترکیب ملبو نهاسلول تشکیل گردیده همچنین هر سولوی شامل هزاران ذره است که هر ذره نیز از اجزای بیشمار دیگری درست شده یا این مراتب اگر سلولهای وجود انسان دارای وحدت نبودند دیگر انسان نیز بالعالمی متلاشی و بدن اصلا معلومی نداشت پس ثابت شده که دنیا و مافیهای آن در اصل ذرات بیشماری هستند که صورت وحدت و یکپارگی بفرود گرفته اند با این شرح مختصر میتوان گفت که

نظام آفرینش خواهی نخواهی

سرمشق و نمونه برای نظام اجتماع استوار اول خلقت به ثبوت رسیده صفت وحدت زندهگی فرد در سایه اجتماع بقا و اجتماع در سایه وحدت (اتفاق) میباشد بساط طبیعت و حیات عبارت از میدان تنازع و مبارزه است تنها وسیله نگره داری و پیشرفت در این میدان وحدت (اتحاد) میباشد که میتوان آنه تنها جمعی و از غلبه حریف دورتر نگه داری نماید بلکه دیگران را طبع خود سازد حس وحدت و اتفاق بآلتیجه تبدیل به تعاون و اتفاق میگردد وقتی که دو مساوت نسبت یکدیگر کرد بین یک جمع معمول و اجرا گردد آن جمع دارای بیروی واقعی خوانند شده که لاین هستی و زندگی شوند و باصلاح کسب خود را از آب در آورند

نوع اجتماع و زندهگی ما (عین مجلس

خود را ملی میباشد که از ابتدای دوره ۴۰۰۰ ساله بواسطه اختلاف و اتفاق تراسته اند کثترین قدم اصلاحی بردارند این مشت گونه خروار و این عدد یکی از هزار میباشد وقتی سایندهکان و کلاه منتصب بک ملت در میان خود یکپارگی نداشتند باشند وضعیت آن قوم و ملت نیز معلوم است ولی آیا کثینی متلاطم ایران با این کارکنان یا ناخدا یان بکجا منتهی و بر خور خواهد کرد در صورتیکه از طفل دستان تا آن شهرتین ارکان دولت میداند که چاره و علاج قشلی اینبه تشنت و اختلاف هانا اتحاد و اتفاق است

با علم و اطلاع باین بگانه راه علاج و اکسیر زندگی آیا خود پرستان و ملتت جوان اینقدر فداکاری و از خود گذشتگی دارند و در بطور موقت هم باشد بکچند آسان لامسولان محمی و خواستهای

قدر دانی

هر که شکر خلق نکند شکر خالق

را نکرده است

قبل از شهریور ۱۳۲۰ که آقای سرهنگ علی اصغر پزشکیان فرماندهار نظامی و فرمانده پادگان سردهشت بودند در نتیجه اقدامات و کفایت و مایبیش که داشت امن و آسایش را در تمام این منطقه ایجاد و بطور کلی ظلم و تعدی و زبردستان خانه و زیر دستان را در همه آسایش و راحتی قرار داده بود

همیشه صادق را بیادش خوب و سخنان را بکثیر قانونی میرسانید ببارتد اخری میتوان گفت بدر مظلوم و بی نوایان بود چند نمونه از اقدامات او یکی این است که در مدت قلبی در این منطقه مرزی تمام هشایر حوزه ماموریت خود را با اخلاق خوب و سخنرانی های مؤثر خلع سلاح نمود

۲- در نتیجه اقدامات غیر قابل تصور و حسن رفتار او بود که تمام مشوکلین این منطقه بدون مامور احضار و سربازخانه تحویل میشدند

۳- در زمان فرماندهی او بود که همیشه پشتند با اینبه شراوت از آمدن به بیلاق ایران جلوگیری و سدی بروی آنها مسدود کرد لذا اهالی این منطقه واجب میدانند مراتب سپاسگذاری و تشکر از اقدامات و حسن سلوک و رفتار آقای سرهنگ پزشکیان را بدینوسیله عرض اولی امور برسانند و به با مضای بیش از بیست نفر از مالکین و دهقانان سردهشت کوهستان - مردم سردهشت با وجود اینکه چندین سال از ماموریت آقای سرهنگ پزشکیان میگذرد حسن رفتار او را فراموش نکرده قدر دانی میکنند شایسته است اولیای امور اینگونه مامورین را تشویق نمایند

بی انتهای خود را فدای ایران و سایر هم میهنان خود نمایند

بلوای آذربایجان: آخوین کردستان، فوغای خراسان بادعوی مراغه و زنجان هه ناشی از اجعاف، تعدی و اغراض و تخریب و اختلاف دورنگی است و ما دامیکه هلا و سنا قلبها بک و روحها تابناک نباشد هوم ساکنین این آسوشاک نسبت بهم محبت و مساوت که والدیکانگی و بکرنگی و وحدت میباشد در تمام نشون زندگی معمول و مجزاندارند قافله ما از لسی گذشته

بدره منوط و اضلال خواهد رفت : بسم الله: روح وحدت و صمیمیت و از خانه و کاشانه تا قانون و کلوب مره و مجری سازیم تا بحیثیت و اجتماع ما نیز سرایت کند شایده اوراق سپاه این چندساله تاریخ ایران را بطرز نوین و مستحسن و شیرینی بر گردانیم

پی شیمان و نویانه

- ۱- له پاش بارانی که به تک
- ۲- نیر آگای له برسی نیه
- ۳- کوتهک ده زانی فوناغ له کوی به
- ۴- برابو به برزا ، کارله کارتر ازا
- ۵- که لوت نه بی ، چار چاری ده خوا
- ۶- که وش و ک لاش نابین به ویلدش
- ۷- خودا کیوانی دی به فری ها وتینی
- ۸- هر که ش ده کرامی خوبدا پیاره
- ۹- داربیر ده بی جاریک ، بازی له سارده نیشی
- ۱۰- صدقه ق و به ردیک

ضرب المثل های فون از میان ضرب المثل های رسالی آقای ابوبکر ایلخانی زاده (از بوکان) انتخاب گردیده اند

نقاضای رسیدگی

آقای مدیر محترم نامه کوهستان

باتقدیم احترامات فایقه باضروره عرض میدارد: تیسار سرانشرک معینی و سرهنگ و زبیری در زمان تعدی و فرماندهی لشکر در استان رضایه مرتکب یک مسئله فوابع و مقالی شدند که حقیقه لم از تشریح آن وزیران از تریش عاجز است و اثرات عواقب و عیبات ظالمانه آنها در سنین بسته در قلب اهالی آذربایجان لرزین باقی خواهد بود

از جمله در حق چاکر که بشهادت سابقه و ادوار مختلفه زندگانی همیشه در اجرای وظیفه دولتخواهانه خود پیشقدم و در هیچ عصری بقدر ذره ای مخالف سیاست و مصالح دولت علیه ایران اند مر نداشته متاسفانه و بدبختانه دو مامور نامبرده فوق ووی نظریات مستبدانه و قانون شکنانه خودشن : ون پرونده قانونی با دادرسی و معاکه رسمی یا وجود دلایل و برگه قانونی چاکر را در شهر بانی رضایه زندانی و از اواسط سال ۱۳۱۹ تا شهریور ۱۳۲۰ با وضع فیمبی با حالت مصری و بی کثامی زندانی و در شهر بانی رضایه وده ام

نه تنها این جریان باعث سلب شئونات و لنگ داری در میان طایفه و رقبا و رتبا بوده بلکه دچار ضرر مالی و خسارت غیر قابل جبرانم نموده از جمله یک پارچه ملک خود قریبه شبعان و اتسع در اشتوبه در اثر تعدی و اجبار دو نفر مامور نامبرده ناچارا در دفتر استاد رسمی رضایه در مقابل یازده هزار تومان فروخته بوسایل مختلفه و بیهانه های فوق اطلاع سرلشکر معینی و سرهنگ و زبیری مصرف شده و ضرر و زیان مالاچاره را متحمل گشته ام

باتتکاء به عدالت اعلیحضرت جوان و جوان بخت استدعای عاجزانه دارم بنام عدالت و ماطعه و حیانه فلزکانه و بنام قوانین ملکتی برابر محاکمات ارتش بدادخواست چاکر رسیدگی فرمایند

از اواسط سال ۱۳۱۹ تا بحال بیشتر از دو دست و پنجاه شماره دادخواست خود را در این موضوع بدقامت عالی و بحضور محترم اولیای امور تقدیم ولی بطوریکه لازم است حطاف توجه بشده هر چند برار سائل ماموریت آقای سرهنگ کاظم حاجی وزیری در شهرستان رضایه تحقیقات کامل بعمل آمده و حقیقت مراهب چاکر بقصدیق تمام دوا بر شهرستان رضایه و اهالی این استان ثابت و مسلم شده باز متاسفانه بحال شتمیده کار رسیدگی نگردیده امیدوارم این دادخواست مورد توجه اولیای امور واقع شده بقضاوت مسلمه چاکر رسیدگی فرمایند

مامند قادری هاشم

بشم آفای سایان یوسی لیاسب خون

گرمانشاه مژوگی

سالار منم سخنوران را چون ختم رسل پیمبران را

-۳-

بشهادت تاریخ سرزمین ایران باستان که کبدان (کرمانشاه فعلی هم جزء آن بوده است) گهواره تمدن جهانی بوده و در دوره باستانیش برجهانیان نفوذ سیاسی و اقتصادی واجتماعی داشته است .

در طی دوران چندین هزارساله خود تحولات عجیب و غریبی دیده و بیلاهای سهمگینی برشورود کرده که باکمال سرافرازی از زیر بار آنها بیرون آمده و موجودیت خود را حفظ کرده است .

ذکر رنوس اینگونه مطالب خود کتابی جداگانه لازم دارد زیرا در طی این شصت فرنی که بر او گذشته است با همه گونه بدبختی و فحط و غلاء و غولریزیهای موحش و چنانکه از از قبیل فنه اسکندر ، قتل عامی چنگیز و مغول فنه افغانه و غیره متصادف نموده ممالک مدیته خود را حفظ کرده و بهجهانیان ثابت نموده که ایران آزاد باداقتن مردان لایق و سیاستمداران دلسوز و وطن خواهان فدائار هجیوقت برده و بنده نیستود منتها اگر تحولات سیاسی و اقتصادی دنیا ايجاب نموده است که مهد تمدن جهان (ایران) که سابقین دراز پیش آهنگ ممرات و فرهنگ و مدنیت دنیا بوده است دچار رکود و انحطاط خود نمیرود توجه سیاستمداران و وزامداران نالایق این کشور بوده (برای بجای اینکه هادی خوب و راهمنای دلسوز برای مسانکت باشند ما را در امواج اقیانوس وسیع طوفانی سرگردان و سیران نموده و راه هرگونه نجاتی را بر ما مسدود کرده اند

منشأه این غیظ و خفاها هنوز هم ادامه دارد و نه تنها زسامداران ما از این دلائق گرابهار برای نجات ما استفاده نمی کنند بلکه باره نویسنده گان بی دانش نیز بجای ایجاد یگانگی و هم آهنگی و تشویق بغاوت و مبارزه با عواملی که موجب انحطاط و زوال مانده بزدلی و شیانت ، بدبختی و یاس و نومیدی وی دینی را نلتین مینمایند .

این اشعاسی که در اطراف هوا کثاف ایران هم بر اکنده اند بیفین از شقیترین مردان کشورته و خواه ناخواه وطن هویز ما باید از لوث وجود آنان پاک گردد این اقدام در هر نقطه ای از نقاط کشور باید مورد توجه هموم بوده و بقتیده نگارنده اهالی پیدار کرمانشاه در این مبارزه باید پیش قدم گردند .

بنا بقدمه فوق بر تمام کرمانشاهیا که در وطن خواهیشان تردیدی نیست لازم بلکه واجب است تا آنها یگانگیه توانائی دارند (هر چند متاسفانه در امور سیاسی

کشور خریدشان میده و از ایفای دل بزرگی نیستند) برای بایر جاداشتن عظمت باستانی کشور خود از بدل مال و جان مضایقه نموده و مخصوصا برای بالا بردن سطح انگار هم شهریهای گرامی با بی سواد ی مبارزه نمایند زیرا برای مردم اصلاح طلب کرمانشاه حیث و بلکه مایه تاسف است که از ساکنین شهری آن مدعی هشتاد بی سواد باشند . جدول ذیل که از سرشمار ی ۱۳۱۷ / ۱۳۱۹ شهرستان کرمانشاه اقتباس شده

نسبت فوق را تایید مینماید .
بی سواد مرد ۳۱۹۱۸ نفر
زن ۳۶۹۵۶
جمع ۷۱۸۸۴
باسواد مرد ۱۲۳۴۷
زن ۴۳۹۱
جمع ۱۶۷۳۸

یعنی ۷۲۶۵ نفر مرد ۴۱۳۵۷ نفر زن ۸۸۶۲۲ نفر بطوریکه در بالا ملاحظه مینمایند از ۷۲۶۵ نفر مرد ۱۲۴۴۷ مرد و از ۴۱۳۵۷ نفر زن فقط ۴۳۹۱ زن باسواد هستند .

ایا اهالی محترم کرمانشاه میدانند که حضرت خنسی مرتبت (ص) فرموده است :

اطلبوا العلم من المهدالی الله (زگهواره ناگور دانش بجوی) آیا این دستور مستحسن و مقدس بوسیله بزرگان آناه به آنان تلقین شده است؟ آیا مننای بیروی و ایسان همین است ؟

بهرجهت باید تمذیق کرد که بر توده مردم حرجی نیست تعصیر و از دعای آن قوم دارند که برای بسط فرهنگ و دانش ساکنین حوزه خود اقدام نمیکند و بحال همشهریهای خود عطف توجه مینمایند والا چرا باید از ۸۸۶۲۲ نفر جمیت کرمانشاه فقط ۱۶۸۳۸ بی سواد باشند؟ آیا این انحطاط و راباید چه نام گذاشت؟ ما از ملانئندان یامور کرمانشاه و کرمانشاهی توقع داریم که در قدم اول در این باره بفکاد :

فریخته علم علی کل مسلم و مسلمه است گناشته و ادای این فریخته را هجیوقت از نظر دور نکنند و از راه تشویق و تحریس علم بدانش و فرهنگ آن مضعات کک کنند و نگذارند چهل که مایه کایه فلاکت ها است بیشتر از این در بین مردم رسوخ نماید زیرا :

آنکس که نداند و نداند که نداند درجهل مرکب ابدالهدر باشد

اثر طاهر نیک جانی

نمونه‌ی روی تو به مایه تابان

نظیر موی تو به ره‌نگی قمران

له شکر باری لپوت بی نصیم

به لی هه رتنگ روزن اهلی عرفان

به ما چیکی ده به خشم که و کرم نات

جمعی دخلو خرجی ملکی بابان

برو رو خسار و زلف و لیوی آلت

شه و و روز و هلال و عقد مرجان

حکایت کله طولی زولفت اهنه و

هه گا جمعی رفیقان بون پریشان

و هره تسایم که روحت با خلاص می

اه توش طاهر وه کو جمعی رفیقان

فزل فوق را آنای ح ق از بوکان ارسال داشته اند .

پس برداشته اند و روشنفکران و بزرگان و تجار و ساپر ملیت مختلفه کرمانشاه است که از راه جمع آوری اعانه در تاسیس دبستانها و دبیرستانهای ملی پیش قدم شده و دارای همتی بلند و هومی و اسخ باشند و با قابل و ندادانی له کانون هر نوع مناسه اخلاقی و اجتماعی و سیاسی و اقتصادی است مبارزه کنند .

ساکنین سابق کرمانشاهان مردمانی باشاهات و هیبت سر آمد انران خود بوده اند .

یکی از این واد مردان شاعر خوش قریحه مرحوم سلطانی کرمانشاهی است (که ماسر فصلی شاه بوده) در مقابل سخنوری چون سمدی قد علم کرده میگوید :

سالار منم سخنوران را چون ختم رسل پیمبران را
 در این شعر را دو دفعه تکرار کردیم زیرا بقیده نگارنده تکرار و گوشزد مطالب مستحسن مزایای فراوان دارد .

پس با اینحال آیا جای تاسف نیست که کرمانشاهیا اینقدر از لحاظ استفاده طبع در زوال باشند . (هرجا کله کرمانشاهی ذکر میشود متعدد ساکنین کرمانشاه و توابع و حومه و ایلات آن است) و اینقدر از لحاظ فرهنگ سیر قهرانی کنند که هیچ املاسی از خود آنها ساخته نشود و برای اصلاحات دست بدمان دیگران زنه و حتی از شاعر خوش قریحه خود هم بیروی نکنند

بقیده نگارنده دو طریق اصلاحات کرمانشاه را کرمانشاهی بابی این اشعار را شمار خود سازد :

برو شیر درنده باش ای دهل

مینداز خود را جو رو باء شل

بگیر ای جوان دست درویشی بر

نه خود را بیفکن که دستم بگیر

زیرا مضعات تاریخ مساعله و تثبلی را ضبط کرده و مادام - العمر خجل و شرمنده خواهد کرد .

بهرجهت مطلب بدرازا کشید برای اینکه وقت مقاله قبل ا دوچه تسبه کرمانشاه قطع نشود مختصری هم از لحاظ وضع جنرفیائی

در حدود کرمانشاه را در شماره آینده از نظر خواننده دان - خواهیم گذرانید .

کرد و کردستان

«سنه اردلان»

در سنه ۱۰۱۹ هجری حسینیان حکمران لرستان با هارث پادشاه ایران (شاه عباس) پادشاه مظفر جمعی حمله بکردستان آورده در قلعه حسن آباد با هلوخان روبرو شده است.

در سه مضاف همه جا شکست با لشکر حسینیان بوده در مضاف چهارم که میدان رزم از دلیران و دلاوران طرفین آراسته شده بوده حسینیان شکست فاش قطعی خورده. اردوی کردستان لشکر شکسته لرستان را تا چهار فرسنگ تعاقب کردند. و متجاوز از هزار نفر از لشکر لرستان بقتل رسیده است غیر این شکست بدربار اسفهان میرسد. شاه عباس غضبناک شده لشکری ببنوان جلوگیری از حرکت خودسرانه هلوخان بجناب کردستان اعزام داشته است.

این لشکر هم در حدود حسن آباد با اردوی هلوخان برابر شده در حمله اول شکست میخورد.

مجدداً شاه عباس لشکر ابوهیثمیه کرده مأمور قلع و قمع هلوخان و خرابی کردن کردستان میشاید. از قضا این لشکر هم در برابر سواران رشید کردستان تاب مقاومت نیاورده با تلفات و خسارات زیاد عقب میشینند شاه عباس از این حرکت جورانه هلوخان و شکستهای بی دریغ اردوی ایران عصبانی شده خودش با سپاهی ابوهیثمیه بزم تسخیر کردستان و سرکوبی هلوخان حرکت میکند. بقره هیثمیه از قراه سفینه اسفند آباد که میرسد (در آن زمان اسفند آباد را قلمرو علی شکر گفته اند) آملی بانی نام زنکنه که سابق جلو دار مخصوص شاه عباس بوده در قریه هیثمیه تشریف حاصل نموده حنائق امر و وضعیت هلوخان و چگونگی اوضاع قسلاخ و استحکامات کردستان در غنوت عرض شاه میرساند. و او را از این جنگ و مسافرت منصرف میشاید و خود آملی بانی منتهد میشود از راه سلم و مضاف هلوخان را با اطاعت و انقیاد شاه عباس دلالت و استمال نماید.

شاه عباس (آملی بانی) را با فرمان و خلعت نزد هلوخان والی کردستان روانه نموده خود بقره سلطنت مراجعت میکند. آملی بانی در قلعه مریدان هلوخان و ملائکت میکند. خلعت و فرمان و مواعظ ملوکانه را بایشان ابلاغ میشاید.

هلوخان سر اطاعت و انقیاد پیش آورده خان احمدخان پسرش را با خلعت و هدایا روانه دربار شهریار ایران می نماید.

شاه عباس فوق الماده از ورودن خان احمدخان غوغوت شده بجهت جهت آوردن مورد نوازش و عطفش قرار میدهد.

و شاه عباس خواهر خود را (زین کلاه) بقصد ازدواج خان احمد خان در میان آورد و در اسفهان آمین عروسی بطوریکه شبانه مقام پادشاهی با هدایا ساز میکند و پس از مدتی او را اجازه مراجعت میدهد و هتا از او پیمان میگیرد که در مراجعت کردستان هلوخان پسرش را بمواظف شاهانه امیدوار نموده بدربار اسفهان روانه نماید.

خان احمدخان پس از ورود بکردستان بر حسب قولی که داده بشهید مقدمات پرداخته میشود هلوخان را برتن اسفهان تشویق نماید.

هلوخان ملذت لب و مقصد فرزند شده او را از این خیال منع میکند چون خان احمد خان قرار داده بود نتوانست در مقابل منع پدر قائل بسکوت شود. باز در هر موقع قضا را تجدید میکرد است. و ملائکت مسلم خود را (اعلیه) والی کردستان) با خود همراه میبرد. عقیقه میسازد که هر شکلی بوده متعلق هلو خان را راضی با مسافرت میسازد اسرار پسر و یقوب خاطر هلو خان را مشوب نموده و خان احمدخان را حسب نظر میشاید و ملائکت پسر را هم در مجلس توقف میکند پس از دوسه روز شیخ همدان غلیظ (امام جمعه) و امراء و خاسان هلو خان از که قضا مستحضر شده او را از مجلس پسر سرزنش و گفته هرگاه پادشاه ایران سوه قصدی می داشت خان احمدخان را داماد خود قرار میدهد.

بالاخره هلوخان ملزم شد امر آزادی پسر و بیرون آمدن ملا یقوب از حبس صادر و نسبت پسر محبت و اشراف به رانه میذول دارد. و بار مژده داد که قریباً آرزوی او را انجام خواهد داد پس از چندی روزی هلوخان تهیه مسافرت را دیده بان علف رهدایای شایان بسیار اسفهان میگردد و بدربار شهریار ایران تشریف حاصل میکند شاه عباس از ورود هلوخان غرسند شده لازمه احترامات و توقیرات را دوباره او میذول میدارد پس از شش ماه نوازش و اشفاق او را با کمال مسرت و مباهات و هر گونه امتیازات و رخصت مراجعت بکردستان میدهد. و بر حسب تقاضای خود هلوخان فرمان حکومت سکنت کردستان از همدان الی همدیه و کوی و حریر باسبم خان احمد خان شرف صدور میباید در سنه ۱۰۲۳ اورامان باقی شده خان احمد خان با مر هلوخان پدرش اردوبدان محل کشیده پس از دو روز زد و خورد اورامان را منصرف و هیجده نفر از جوانین و بسیک زادگان آنجا را بقتل میرساند.

«فزل»

« اثر عبدالرحمن یك سالم »

هموشه و چارمیریم به لکوبه مخفی یاری کیانی می
له تاریکی شه وا شعلی چرا مشکل نهایی می
چرای اول شهوی قبرم گرهی دلمه له هجرانت
به سروی بای اجل شمع می مرادم هر که فلانی می
له صحرای محشریشا یاری من ترکی جفا ناکا
فدای نه و شوخه بی روحم که جوری دوجانی می
اغا خواهش نه کم دایم که بنوینی ولی ناچار
رضام حرفی جوابت بشنوم باله ن ترانی می
به شیوه ی چنبری قدی خمیده ی پیری بی طاقت
ده بی فکری بگیار امر غروری تو جوانی بی
به جز هائی مصور قوسی ابروی توی نه کیشاره
که مانی نقشی کیشانی نه بی هر وا کمسانی می
وفادای نه کاگردل به خنجر چاکه لالت بی
زبانی پیوه دا عقرب کسی مهری زبانی بی
روانی کوه کمن با تازه کاتقیری شیرینم
به شیرینی لب ناکا شکر با اسفهان می
خه موشی گایه که می سالم برینی باطنی کوشمی
نهایی به میهنی خوینم حنای پنبه می فلانی می
فزل لوق را آملی ج. مردوخی از مستند ارسال داشته اند

پس از این واقعه دیگر تا فوت هلوخان اتفاقی که قابل ذکر باشد رخ نداده است.

(حکومت خان احمد خان اردلان)

پس از فوت هلوخان پسرش خان احمد خان اردلان در سنه ۱۰۲۵ بر حسب فرمان مطاع شاه عباس پادشاه ایران رسا والی کردستان شده لوای حکومت و امارت برافراشته است و با کمال قدرت و شوکت و اطمینان خاطر برسوم سلطنت داری پرداخته است پیش از همه کارها بیست هزار نفر حواره و پیاده مسلح از جوانهای رشید کردستان بنام (نظام اردلان) برای حفظ انتظام سلطنت مهیا و مرتب نموده و برای آنها یانه از کالی چیده و معاش و ملیوس و سایر لوازم و مهلت نشونی مفرو داشته پس از چندی از طرف شاه عباس امر میرسد که اهالی مکرری و بلباس شروع بهزگی نموده خان احمد خان برای تادیب و تنبیه آنها حرکت نماید فوراً خان احمد خان با سپاهی گران بجناب مکرری حرکت میکند اهالی مکرری و بلباس هم که خبر حرکت خان احمد خان را میشوند. با جمعی ابوهیثمیه بزم رزم جلو میآیند. ملائکت فریفتن دست داده با اینکه لشکر اردلان بر حسب غوسی که از جمعیت مکرری و بلباس بوده اند. ولی چون اینها رزم دیده و جنگ آزموده و تربیت شده بودند. الله با کمال تهور حمله باردوی مکرری و بلباس بسرده در مختصر کشتش و کوشش آن دریای جمعیت را منهدم و آن سبیل گران را دلمان و متفرق میسازد. بعضی اسیر و برخی طمه شمشیر میشود بقیه سر بکوه و بیابان نهاده اردوی (اردلان) در تعاقب آنها میزند تا بقلم روانه میرسد فراوان پناهنده بقلعه شده در آنها متحصن میشود.

تلگرافها

در شماره های اولیه نامه کوهستان چندین بار اتفاق افتاد که تلگرافهای متعدد را واجع بوضع های مخصوصی درج کردیم و در ضمن چاپ بین تلگراف با علامه آن اعضاء کنگه ثان تقاضا نمودیم همیشه فضاها را از جنبه حقیقی آن تفاوت کند و بی جهت و بی بنا بدرخواست این و آن بتلگرافهاییکه خلاف واقع باشد مبادرت نفرمایند علت این تقاضای ما این بود که ارزش شکایت یا رضایت کسی با تلگرافی از میان نرود و مثل آن جوینان دروغگو که چندین بار بیجهت فریاد کرده گرگ کرکک ب مردم آمده و معلوم شد فریادش بی اساس بود و حداکه دچار حمله گرگ شد کسی با بوابور نکرد مصداق این نکتہ

البته این نکته را تصدیق داریم که در باره موارد شخصی در مظهر واقع می شود تقاضای دوستان را رد کردن و یا بی مصلحتات واقع نگذاشتن گاهی چندان ساده و آسان نیست

ولی خوب است شخص تا حدی صفا می تواند از امضاء و تصدیق مطالبی برخلاف حقیقت است خودداری نماید

دوبلگی دو هفته اخیر تلگرافهایی از سندج و با ساز طهران معارضه شد ولی چون جریان هریک از این تلگراف مسا کلا معلوم و واضح و سرچشمه آن آشکار بوده همواره بی نتیجه مانده است ما در جزئیات هیچیک از این تلگرافها وارد بحث نشویم و از اعضاء شدگان و موضوعهای مورد نظر هم صحبتی نکنیم فقط این نکته را تذکر میدیم که مغایره تلگرافهایی که برخلاف حقیقت باشد کوچکترین اثری نخواهد داشت و آن هائی که بانکاه نشینانی گمان میکنند ممکن است نتیجه بگیرند کلاما در اشتباه میباشند

مثلا اگر ما دوری که بدزدی مروف است و از کارش برکنار میشود و با بعضی دیگر منتقل میشود به این و آن منتسب شود تا تلگراف رضایت آمیزی برای رقابش معارضه کنند و گمان میکنند با معارضه این تلگرافها ممکن است در همان محل ماند و پس از این که بر کارش سوا شده دوباره بجان مردم بقصد سخت در اشتباه است

چنین شخصی نه تنها در این محل موفقیتی بدست نمی آورد بلکه لطمه به ثوابت و نام اعضاء کنگه گان هم میزند

ما در این موضوع بیش از آن تذکر نیندیم و امید داریم این باد آوری دوستانه ما مورد توجه خوانندگان واقع شده بی جهت بوسله اعضاء تلگرافها از ما دورین ناپاک و کثیف که در دستان بیزه اینصداقت اینان را میتناستند خودداری فرمایند

ما از لحاظ وظیفه این تذکر را دادیم حال دیگر خوانندگان ارجحه مختارند از این که آن را بکار بینند یا نه

شکایات

روزنامه محترم کوهستان در نتیجه عدم توجه دولت بجرایش بلکرافی و کتبی بندهکان در این مدت و عملیات خسرو قبادیان فرماندار جدید شاه آباد دشمن جانی و مالی بندهکان باداشتن سی نفر سرباز دو تحت امر خود جهت اجراءات فرمانداری و خلغ سلاح مخصوص از طایفه و قباایل بندهکان پس از گرفتن هفت قبضه تفنگ دولتی با پروانه در قریه گوهر آبادیله ۲۲ ر ۶ ر ۲۴ یکدسته سابق سلاح که قطعا از دستگان فرماندار میباشند به قریه نامبرده ریخته خان جان موزاده (حسین رضایی) را منتول نموده اند

خسرو قبادیان فرماندار بان عمل قانع نشده با سی نفر سرباز که باو داده اند با دسه تفنگچی خود بس بندهکان بندهکان به گیلان فرستاد و اقامت عیشا بسرموش که بخشدار جدید گیلان شده در صدد آزار اهالی برآمده اند مکرر جرح رسانیده تفنگهای تحویلی بندهکان دولتی و داوای پروانه میباشند برای گرفتن تفنگ از دستگان اعراض قوا و سواره کردن یک طایفه خدمتگذار لارم نیست با اظهار اینکه اسلحه خود را در ظرف چند روز آورده تحویل بدهید اطاعت میشدند اینها سی نفر سرباز بدست یکتفر نام فرماندار که با بدکان دشمن خانوادگی میباشد داده که در این مدت خود را با موای دولتی که حافظ جان و مال مردم هستند جان و مال بندهکان را بخطر انداخته اجرا نمایند

از مقامات صلاحیت دار سؤال میشویم که اعزام این دسته اسلحه سلاح مخصوصی در صدد خسرو قبادیان برای بیست اظهار بی اطاعتی میکنند اگر بگویم این عده بدون اجازه مرگ یا بدون دستور تیب ۱۲ در خدمت فرماندار جانی بد سابقه هستند غیر قابل قبول است اگر با اجازه و دستور رفته اند اقدام برای چه بود که یکعده سرباز بدست دشمن بندهکان میدهند

استدحام میکنیم برای خاطر خدا دست ظالم را از سر مردم سکنانه آسرموده و جاوگیری از اعیال خود جابر آقای عباس قبادیان و تنبیر این فرماندار جانی بد سابقه و بختدار گیلان و عودت سربازان از خانه چاکران و اسباب آسودگی ندویان بوسله یکتفر فرماندار و بیطرف تیب فرماید و الا مجبوریم بجای شوری می بنامند شده وسایل استرقاف خود را خواستار شویم برای نشوایم زیر بار تعدیات و عملیات بی رویه فرمانداری و بی بنداری این اشخاص مسلم العال برویم از طرف اکثریت ایل کلپور

غلامرضا عظمی کلهر - عبدالله رضائی - حسین رضائی - امین الله ناصری تهران - شیابان سوم اسفند دارالرحاله آقای سامان کوهستان - پکانکی مصیبت

آگهی

برای استحضار خاطر مشترکین محترم کردستان و اهالی سندج

از شماره ۱۳ نامه کوهستان مرتب بتعداد هوم مشترکین سندج توسط آقا فرج الله لاهوری امور توزیع برای تحویل بهاحیان آنها داده شده است و شماره ۲۴ نیز توسط فرمانداری نظامی توقیف فقط ۳۸ شماره بیشتر کین رسیده است که کلاتریها تعدادی از آن را جمع آوری نموده اند

ضمنا از شماره ۱ تا آخرین شماره بتعداد کافی موجود است آقاباتیکه مایل باشند دو کامل را بدست بیاورند با کسری شمارهها را تامین نمایند میتوانند سیبای هر شماره ۴ ریال ایشاع نمایند

نایبند نامه کوهستان در سندج عباس آراد پور

آقای سعید حسینیان از تهران احساسات خود را نسبت به نامه کوهستان در دو بیت خلاصه کرده برای ما ارسال داشته اند با اظهار امتنان از احساسات پاک ایشان دو بیت ارسالی را ذیلا درج میکنیم

دکتر به تنی نامه ملی که دوست کرد

کردان همدومان لازمه کومک به اوای بین

هر کس نه بی همراه به روزنامه کردان

فرضا وزیریش بی سی دشمن وی بین

برای اطلاع اهالی محترم سندج

تاکنون نایبند کی نامه کوهستان در سفر بعهده آقای تیبور داده بود از این تاریخ بعهده آقای کلاهی نایبند کی مارا عهده دار خواهند بود از مشترکین محترم و آقایان مراجعه کنندگان بتیابند کی روزنامه شما میشود برای پرداخت وجوه اشتراک و یا برای کسب هر گونه اطلاع دیگر بایشان مراجعه فرمایند

آگهی اداری

ساعت کار دفتر روزنامه سه روزه غیر از ایام تعطیل از ساعت ۴ تا ۷ بعد از ظهر میباشند

آگهی

چون اغلب جوانان کرد که از شهرستان ها بطهران میآیند و جوابی کار هستند به دفتر روزنامه مراجعه مینمایند و اکثر اشخاص زرا و دولتی هستند از آقاباتیکه برای امور شخصی یا بنگاه های خود احتیاج به استخدام کارمند داشته باشند تقاضا میشود بدفتر روزنامه مراجعه نموده تا با استفاده از وجود آنان کمکی هم به جوانان کرده باشند

و وحدت نظر که از شروط اساسی درام و بقای ماست متأسفانه کامی با اینکه پیش آمدهای ناگوار مبدل بغاوت و دولت میگردد که از هر نقطه نظر که تصور شود بزیان فردی و عمومی است

ما مستندیم اختلافات داخلی باید در محیط دوستانه ای حل و مرتفع شود و نباید هیچگاه دانه اختلاف را بجای کشاید که منجر بتزلزل و غارت و خوریزی و بانهادی نا کرده بوقایع ناگوار تری گردد ولی اگر راه حل دوستانه مفروضه نشاند اولیای دولت باید ببطرفه و معذانه مراقب بوده بارسیدگی باظهارات طرفین باین اخلاعات خاسان برانداز خاتمه دهند

نامه های وارده

از مقر

شرعی بنامشای «احمد کرد بیچاره» بدفتر روزنامه رسید و از مندرجاتش معلوم بود که ا.م. ا. س. نویسنده نمی باشد ما بارها نوشته و از مراجعه کنندگان نناسخا کرده ایم همیشه اسم امالی خود را مرقوم دارند و اگر اعوامد انشاء شود همچنان مکتوم خواهد ماند.

آقای احمد کرد بیچاره « اعضاء کتبه این اصل را گمان میکنیم رعایت فرموده باشند.

اماراجع به آنچه نوشته اند کثافت کاری و عدم صلاحیت یکی از دو نفری که در کاغذ اشاره نموده اند محرز است ولی راجع به دیگری تحقیقات منتهی آشفته را ایشان مرقوم داشته اند بیان میکند هر حال انتظار داریم آقای احمد کرد بیچاره بنامشای حقیقی خود مطالبی را که دارند بنویسند ما هم ترتیب نسازیم.

از مقر

آقای بهرام نژاد - دانش آموز شرعی راجع به آقای سرتیب هوشمند افشار نوشته اند چون قسمتهای خود نقیض زیاد داشت چاپ آن میسر نشد از ایشان تقاضا داریم در صورتیکه مایل به درج مطالب خود باشند قدری مختصر تر نوشته و حتی التذکره بنویسند شخصی را هم در آن دخالت ندهند.

از خرم آباد

آقای جتی ضمن اظهار مسرت از دفع توقیف روز نامه از بازداشت آقای عباسی آزاد پور بنامشای نامه کوهستان در

سندج اظهار تأسف می پایان نموده اند و نیز از تشبیر فرمانده لشکر اظهار خوشحوشی کرده اند.

از تهران

آقای عبدالرحمن امامی رئیس سابق دارمی جوگان شرعی از سو و استاذ عالی که در قسمت غله آنجا شده سگاشته و علت بلا تکلیفی قتل خود را گزارش این خرابکار به یاد آورده اند.

گرهستان - از آقای امامی نناسخا میشود یکی از روزهای ایام هفته را بین ساعت چهار و هفت بعد از ظهر به دفتر روزنامه مراجعه نموده ما را از جریان اوضاع آنجا کاملاً مستعشر دارند.

از بوکان

آقای محمد توفیق مقاله ای ارسال داشته و مخصوصاً نناسخا کرده بودند بدون عذر تنگی مضاعفات درج گردد اگر چه مقاله ارسال کاملاً مورد تصدیق بود ولی شخص مورد بحث ایشان کوچکتر از آن است که برای او امینی قابل توجه علاوه مردم خود بیدار هستند و خوب تصاویر میکنند و همان تصاویر مردم هم کافی است باین مختصر امیدوارم آقای محمد توفیق ما را از درج نمودن مقاله ارسال خواهد بخشید.

از سنندج

نامه های چندی از خواننده گان سندج رسیده و از کک های فراوان آقای دکتر واسعی نسبت بهعالجه بپاران سندج در مدت مسافرت اخیراً نناسخا اظهار قدر دانی نموده اند.

حسن انتخاب

آقای علی اکبر امامی اهری رئیس دادگاههای بخش تهران اخیراً بسریاست شعبه ۳ دادگاههای استان ۲۰۱ منصوب و مشغول کار شده اند.

آقای امامی اهری از قضات جوان و روشنفکر و درستکار کشورند انتخاب ایشان موجب مسرت علاتمندان باصلاحات کشور گردید.

بدیهی است اینگونه تشویق ها و حسن انتخاب ها است که نشان میدهد بالاخره روزی در این ملک از مردان درست و لایق هم قدر دانی خواهد شد و اینگونه قدر دانی هاست که موجب تشویق دیگر جوانان گردیده محبت صلح پاکدانی وجدیت را رواج خواهد داد.

سندج

اسامی آتابایانی که برای تمسیر گنبد حضرت بیس کک مالی نموده اند:

- آقای عبدالله وکیل ۵۰۰ ریال
- بانو طوبی و کیلی ۵۰۰ >
- آقای هادی - زندجی ۴۰۰ >
- دکتر هاشم و کیلی ۳۰۰ >
- اسمیل صادق وزیری ۳۰۰ >
- کمالی ۱۰۰ >
- ستوان رسولی ۳۰۰ >
- فلاطعلی مشیر وزیری ۱۰۰۰ >
- فتح الله منته وزیری ۲۰۰۰ >
- مندیق نعمان صومی ۲۰۰۰ >

کوهستان - آقای دکتر واسعی چه در تهران و چه در مسافرت هائی که به کردستان میسازند بیوسته نهایت مساعدت را نسبت ببپاران مخصوصاً آنهابسته استطاعت مالی ندارند مدول و با حسن اعلان و حسن سلوک خود مورد علاقه صوم میباشند.

ارمغان مسافرت

از سندج اطلاع میدهند از مجموعه اهدامات و نتایج مسافرت آقای حبیب اله محیط گواهنامه ایست که برای آقایان خود از فرهنگ سندج بدست آورده اند بدین معنی که بسرایشان آقای علی محیط که حق شرکت در امتحان تجدیدی سال پنجم را نداشته دوستیچ با امتحان پذیرفته شده و در نتیجه خواستش و وعده وعید موثق به تهیه نمرات کافی برای قبول شدن گردیده است.

گمان نمیکند اداره برنامه و اشتعانات وزارت فرهنگ این عمل خلاف قانون و مقررات و انصوب نماید.

فلا تا تحقیق کامل و کتب اطلاع بیشتر بسپین تذکره اکتفا مینماییم.

از مشتری کین محترم

تقاضا میشود در

ارسال و جوه اشتراك

تسریع فرمایند

هنوز ۳ روز نگذشته و همگی چاپجا شده بودند که صداهای تیراز قست لهری آزارات دوسر راهی که قست جنوب و شمال آزارات را بوم منحل میکرد شنیده شد متعاقب آن چند هواپیمای ترك چادریهای آزاراتیها را شیدا ببپاران نمودند بعد فهمیده شد که تركها يك فوج پیاده بادوتوب کوهستانی قباغ تپه (کوهی که در قست پایه های لهری آزارات واقع بود) اقامت گزیده اند. این توه قلمه داشته بود و فقط راه باریکی داشت از شیک پیادهها خسارتی وارد نیامد لکن از ببپاران چادریها خاتم فرماتده کرد مجروح و يك بره چران بنام معد هم مشغول شد. این مقدمه حله بزرك تركها بآزارات بود.

هواپیمایهای ترك بر خلاف سالهای قبل سه روزه در آسمان آزارات پدیدار . بسبب ها و گلرله های خود را سر زن و بچه های بیگناه میربختند ولی چون از سم لوله های آزاراتیها در ارتفاع زیاد پرواز میکردند و از طرف دیگر هم تملیبات لازم گرفته شده بود خسارت جانی وارد نیسته تنها ضایعات آزاراتیها از سبت احتتام بود.

دولت ترکیه فعالیت سیاسی و نظامی را تواما بر علیه آزاراتیها شروع نمود. سازشورهای قشونی خود را بزندیگی های آزارات انتقال داده بود تركز قوا ادامه داشت و از طرف دیگر دوات شوروی هم عده زیادی سرباز در مقابل سرحدات ایران و آزارات جمع نموده . و دولت ایران هم منطقه ما (کوکو پشت آزارات) را با نظامی های خود پر کرده بود. آزاراتیها هرچه از ایران انتظار حرکت نمساخته نداشتند ولی از نتیجه مذاکرات سیاسی و نظامی ایران و ترك هم نگران بودند این سال را در قبال مداخله دولت های شوروی و ایران برای آزارات خطرناك تشخیص داده بودند.

نمی نمودند که بر علیه شان اقدامی که مانند تپه بر ریش خود زدن باشد انجام گیرد لکن از فعالیت دست ها مرموزی که بنفع تركها کار میکردند بیخبر نبودند.

نامه آگزی که ناشر افکار تشکیلات آزارات بود در يك

سرمقال خود در تحت عنوان « بایک شور و دو طه لیر » (یعنی با يك سکه دو برنده) توضیح داده بود که دولت ترکیه میخواهد میان ایران و کرد سوء تفاهمی ایجاد نموده و دولت ایران را هم بر علیه مجاهدین کرد تحریک کند و اغتشاشی اگراد را بپاران نیز سرایت داده هم خودش را از شر کردها نسبتاً آسوده ساخته و هم کرد و فارس این دو برادر نژادی وادبست یکدیگر بکشتن داده هر دو را ضیف نماید تا اشغال آذربایجان برایش آسان تر شود.

خوشبختانه زمامداران آزارات هوشیار بودند. بهانه ای بدست حال ترکیه نبدادند که قصدشان صلی شود.

هوا پیمایهای ترك هر روز صبح عده ای بگرد آوا تار میکردند هنوز ایلات به بیلان عزیت نموده بودند. فرمانده کرد با شیخ عبدالقادر بسبت صد سوار برای باز دید جبهه شمالی آزارات عزیت نمود داخل دشت آیندیر شدند.

این او این مرتبه بود که برچم کردستان آزاد در دست سواران با شهادت کرد در این دشت باهنراز در آمده در خط سیر خود عده ای دهاتی های ترك زبان را که در آن منطقه سکونت داشتند و ادار بسر فرود آوردن نموده بود.

آزاراتیها چادریهای خود را در نقاط مختلفه کوه برپا کرده بودند

کوهستان

سازمان فرهنگی شهرستان سنندج

بقیه از صفحه ۱

۳۵ دبستان يك، دو با چهار کلاس هر در اطراف دعوت داشته
همه ای از این دبستان ها در سالهای اخیر مفتوح بوده ولی وزارت
فرهنگ امسال تصمیم دارد کاپه آنها را دایر کند.

بودجه در سال ۱۳۲۳ از این قرار بوده:	پرستلی
۱۸۵۳۰۰۰	هزینه های عمومی
۳۹۶۵۰۰	فوق العاده ها
۱۴۰۰۰۰	

۲/۳۸۹/۵۰۰ ریال

و علاوه بر آن ۱۱۸۸۰۰ ریال هزینه کلاس يك آموزش گاري
بوده در صورتیکه در سال ۱۳۲۴ علاوه بر آنکه بر هزینه کلاس يك
آموز گاري بهائی افزوده شده بودجه کلی هم شرح ذیل پیش بینی
شده است:

پرستلی ۲۴ يك رقم	۱۹۵۵۰۰۰ ریال
پرستلی يك رقم دیگر	۱۱۴۲۰۰
هزینه عمومی	۴۸۰۰۰۰
فوق العاده ها	۱۷۰۰۰۰

جمع ۲۷۱۹۲۰۰

در سال ۱۳۲۳ سنندج اطراف دارای ۲۱ دبیر، ۱۴۹ -
آموزگار، ۱۰ کارمنه اداره و ۵۹ خدمتگزار جزء بوده ولی برای
سال ۱۳۲۴ ۱۰ نفر برآموزگاران و ۳ نفر بر خدمتگزاران افزوده
شده است.

سفر و یانه

سال گذشته سفر دارای يك دبستان شش کلاسه پسران و لی
برای سال ۲۴ دبستان پیش بینی شده در صورتیکه تعداد اطفال
طوری باشد که کلاسهای يك دبستان گنجایش داشته باشد دایر و
الا آموزگاران آن و بودجه و اعتباراتش صرف تاسیس دبستانهای
يك و دو کلاسه در دهانت اطراف خواهد رسید علاوه بر این ۲ دبستان
دبستان شش کلاسه دختران نیز برای سال ۱۳۲۴ پیش بینی شده
است.

برای یانه يك دبستان ۶ کلاسه پسران و ۱ دبستان ۴ کلاسه
دختران منظور گردیده.

علاوه بر این دبستانها که در سفر و یانه مفتوح خواهد بود ۷
دبستان ۴ کلاسه هم در اطراف دایر خواهد شد.

حوزه سفر و یانه دارای ۱ دبیر، ۴۸ آموزگار و ۹۲ خدمت
گزار و بودجه سالانه شرح ذیل منظور شده است.

پرستلی	۴۴۵۸۰۰ ریال
هزینه	۱۷۰۰۰۰
فوق العاده ها	۴۰۰۰۰

جمع ۶۵۵۸۰۰

سردشت و توابع

سردشت و توابع آن در سال ۱۳۲۴ دارای ۹ دبستان يك
کلاسه دو کلاسه و چهار کلاسه خواهد بود.

این دبستانها بوسیله ۱۳ نفر آموزگار اداره شده ۹ نفر
خدمتگزار جزء خواهد داشت بودجه ای که برای آن منظور شده
شرح ذیل میباشد:

پرستلی	۱۴۹۰۰۰ ریال
هزینه	۶۸۰۰۰
فوق العاده ها	۲۸۰۰۰

جمع ۲۴۵۰۰۰

لازم است توضیح داده شود که فوق العاده زمان جنگ در این
ارقام منظور شده است که از اعتبارات معنوس دیگری اضافه بر این
منابع پرداخت خواهد گردید.
هفته آینده سازمان فرهنگی و اعتبارات کرمانشاه و مهاباد را
مطالعه خواهند که خواهیم رسا بیاید.

محل اداره: خیابان پهلوی

روبروی کوچه مریمخانه وزیری تلفن ۸۵۴۹

کردستان بسوی آرامش

بقیه از صفحه ۱

همایونی از طرف مردم با نهایت مسرت
تلفی احیان و اشراف و اشخاص معروف
سنندج از ایشان استقبال شایانی کردند.
فرمانده لشکر جدید آملی سرتیپ
همایونی طبق تعیناتی که نموده ایم انسر
ورزیده و کاددانی هستند و طی سالیان
متناهی که در خوزستان مأموریت داشته
اند در نهایت رفاهت با مردم رفتار کرده
بوجه شایسته ای و ظایف محوله را انجام
داده اند. هزینه ایشان ایجاد مصیعی از
مسببیت و وحدت است تا در سایه آن و
سکوت کلیه افراد اصلاح طلب بتوانند
بعد از اقامت موفق شوند.

این انتظار مأمور از ستاد ارتش
این بود که پس از مدتها مطالعه بالاخره
افسری بکردستان اعزام دارند که تناسب
فکری و اخلاقی با این منطقه داشته باشد.
امیدواریم فرمانده لشکر جدید در
این مأموریت موفق شوند و سایر کارهای
گذشته مأمورین سلف را جبران نام خود
را در زمره مردان لیکس که ناشان در
کردستان جاودان است در خاطرها ثبت
نمایند.

شده ندای وجدان نیز تا بهد شهادت و عذاب
خواهد گذاشت.
بیایید و تالعات روسی ما را تسکین
دهید بیایید و این مردم و از جنگال جنایت
کاران خلاص کنید.
لیدالم این تقاضای بیترشاه مأمور
توجه شما واقع خواهد شد یا باید سفر
ذیل را خوانند و دوباره خود آرا گواه
سازند نامید.
گوشا اگر گوش تو و ناله اگر ناله من
آه، آه، آه بجائی نرسد فریاد است

پلم آقای هوشنگ خلیلی

بماهم توجه کنید

نامه گرامی کوهستان که به حقیقت
ترشحات احساسات مردمان کرد زبان و
گواه ادبیات آنان است اشته امیدی در
قلب سرد و روان بر مرده اگر اذتولید
کرده و با عبارات فصیح و شبیهین و کلمات
ظریف و دلکش آرزوی دیرین ما را بر
آورده حس وطن پرستی و شاه دوستی
را که بدون اشتباه همه ماها دارا میباشیم
تحریک کرده است.

چقدر شادمان و مشغوم آن لحظاتی
که با آن مانوس و مالموم و پیغمبر نمیکشیم
هنگامی که میبینم نامه کوهستان و یگانه
ستاره آسمان تاریک کردستان بیشتر از
پدبشی کنونی ملذذ کرد مینالند.
میخواهم بدانم منی که همیشه در
راه آزادی و استقلال ایران فرزند نهجور
ورشید خود را تقدیم میدان جنگ نموده
منی که تواریخ شجاعت و حسن بین رستی
اودا ستوده اند چرا باید امروز با وجود
دستهای لید و مرموزی که تنها نقطه نظر
آنها خاموش کردن آتش احساسات و از
بین برتن روحیه افراد شرافتمند هستند
باشند.

شما ای که زمام امور کشور را
در دست دارید اندکی افکارتان را به
کردستان توجه دهید مردم بیچاره آن
را از گرداب بدبختی وسیه روزی و بلا
تقلیلی و سرگردانی بیرون آورید اگر
حقیقت ایران دوست هستید و اگر در احسان
قلب شما ترحمی یافت میشود مختصری
از آرا در اصلاح این منطقه درخیزر بنا
استعداد بکار برده
شما باید با آید که اگر امروز باین
سندید کن توجه کنید فردا دو برابر
دستار عدالت خداوندی مغلوب و منکوب

قریب چهل روز است آقای عباس آزادپور نماینده ناهه
کوهستان در سنندج بدستور فرمانداری نظامی آنجا بازداشت
شده این بازداشت که مجوز واقعی غیر ارغرض رانی ندارد
ابجد نفرت و آنز جار عمومی نموده در این موقع که آقای
سرتیپ همایونی فرمانده لشکر کردستان بمحل مأموریت
وارد شده اند انتظار داریم در رسیدگی و استخلاص ایشان
توجه عاجلی بنمایند.